

Carme Riera

Temps d'una espera

Epíleg d'Anna Punsoda

Carme Riera

Temps d'una espera

Epíleg d'Anna Punsoda

Edicions 62

Barcelona

© Carme Riera, 1998, 2023

Temps d'una espera es va publicar per primera vegada
ara fa vint-i-cinc anys (Columna, 1998).
Aquesta nova edició ha estat revisada per Carme Riera
i s'enriqueix amb una nota seva i un epíleg d'Anna Punsoda.

La lectura obre horitzons, iguala oportunitats i construeix una societat millor.
La propietat intel·lectual és clau en la creació de continguts culturals perquè sosté
l'ecosistema de qui escriu i de les nostres llibreries.

En comprar aquest llibre contribuïu a mantenir aquest ecosistema viu i en creixement.
A Grup62 agraïm que ens ajudeu a donar suport així a l'autonomia creativa d'autores i autors
perquè puguin continuar desenvolupant la seva funció.
Adreceu-vos a CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos) si necessiteu fotocopiar
o escanejar algun fragment d'aquesta obra. Podeu contactar amb CEDRO a través del web
www.conlicencia.com o per telèfon al 91 702 19 70 / 93 272 04 47.

Primera edició en aquest segell: maig del 2023

© de l'epíleg: Anna Punsoda Ricart, 2023

© d'aquesta edició: Edicions 62, s. a.
Diagonal, 662-664. 08034 Barcelona
info@grup62.com
www.edicions62.cat

Fotocomposició: Grup62

DIPÒSIT LEGAL: B. 6.612-2023
ISBN: 978-84-297-8108-3

TAULA

<i>Nota de l'autora</i>	11
<i>Pròleg</i>	17
Setembre	19
Octubre	27
Novembre	47
Desembre	67
Gener	93
Febrer	111
Març	129
Abril	151
Maig	173
<i>Epíleg</i> , Anna Punsoda	175

SETEMBRE

El Predictor acaba de confirmar el que ja suposava: estic embarassada. Avui és dimarts 23 de setembre de 1986 i em propòs de començar un diari.

Tenc la intenció d'anotar fil per randa totes les vicissituds d'aquesta nova vida íntima per partida doble. Mentre esperava en F. no vaig apuntar cap impressió relacionada amb la nostra història en comú, encara que *Te deix, amor; la mar com a penyora* és fruit de l'embaràs. Vaig escriure la narració d'una assentada, ho record molt bé, en un sol dematí, un 14 de novembre de 1972. Ara, però, que som molt més gran, sent la necessitat de deixar constància escrita dels canvis que anirà fent el meu cos, condicionat pels de l'altre ésser que és a dins meu, d'engrunar entre les planes d'aquest quadern el temps compartit amb el desig de regalar-li algun dia al meu fill o a la meva filla les hores que visquérem i els llocs que travessàrem plegats o plegades.

23-IX-1986

Sembla que són les situacions extraordinàries les que tot sovint ens aboquen a escriure diaris. Un viatge, el pati-

ment d'una malaltia o d'una guerra n'han generat diversos. Per això me pareix estrany que l'embaràs no hagi servit d'excusa per escriure'n alguns. Que jo sàpiga, no n'hi ha o almenys no han estat publicats. Un dels pocs dels que tenc referència, el *Llibre dels nens* de la senyora Hester Lynch Thrale en les planes del qual va anar apuntant la durada dels embarassos successius, malalties i morts dels seus dotze fills, no m'ho pareix. És més aviat un inventari. No hi ha descripció, només enumeració, no hi ha esmicolament de sensacions ni de vivències íntimes. No hi ha emoció. Constata situacions de manera freda, objectiva, clínica: a Henriette li ha caigut una dent i Pegui ha tengut l'escarlatina...

¿Per què les dones no hem escrit diaris d'embaràs? Tal vegada perquè aquest fet extraordinari ha estat considerat com el més ordinari de la vida femenina, ja que la nostra missió no consistia en altra cosa que en la reproducció. És possible que, a partir d'ara, els diaris d'espera proliferin, perquè, a punt d'arribar al segle XXI, les dones hem aconseguit la capacitat d'observar-nos com a objectes essent alhora subjectes. Hem deixat de ser anònimes, hem assolit una identitat...

24-IX-1986

No record el dia, ni si fou producte d'una nit, un matí o d'un capvespre, ni la intensitat del desig, si vàrem arribar al sostre del cel, o més enllà com d'altres vegades i ens sentírem com déus. Tant de bo que aquest instant mai no passés. No record més que una primavera bellíssima avançada a març amb mimoses esclatant en botonadures gro-

gues, com si les branques haguessin volgut florir abans d'hora per embotonar infinites camietes de nin petit. Botons de mimosa omplint les meves retines, una son infinita i un mareig fastigós. Vaig pensar que era un còlic complicat amb una astènia primaveral tan típica. Però no, era el meu primer embaràs.

Aquesta segona vegada la proximitat em permet saber amb exactitud quasi l'instant: la gran lluna d'agost que sempre em fa pensar en els versos de Lorca, «el niño la mira, mira, / el niño la está mirando». La lluna entrava per les retxilleres de les persianes i la remor de la mar mentia, com sempre, proximitats inaccessibles. La lluna del 14 d'agost, el sant de mon pare. I la màgia del Teix, la gran muntanya protectora. La nit feia olor de gessamins i de *dondiegos*. Més enllà del silenci dels sembrats i la pau verda, les esquelles.

¿Deuen posseir trets especials els infants engendrats per amor en una nit d'estiu i lluna plena? N'estic segura i ben certa que tots aquests factors no poden ser casuals, que són motivats per una sort benefactora.

25-IX-1986

Fr. està molt més trasbalsat que no jo. Li fa mandra ser pare un altre pic. Això de començar de bell nou per segona vegada, després de tant de temps, ho troba una llauna. A mi, per contra, em fa molta il·lusió. Em sent més segura, més forta i responsable que quan tenia vint-i-pocs anys. Alguna cosa s'ha de guanyar amb la maduresa. D'adolescent, en aquella època encara ho era, quasi no vaig poder

disfrutar del meu estat. Em trobava massa malament i tenia massa problemes aleshores amb la tesina a mitges i la insegura vida de PNN a l'esquena. Ara, quina coincidència! Estic acabant la tesi... només em falta rematar J.A.G.

La meva única por és que no som jove. No som una embarassada de vint anys, sinó de trenta llargs... d'aquí dos en compliré quaranta. I és a partir dels trenta-cinc quan els riscos augmenten. Crec que no suportaria dur al món una criatura deficient o estrafeta. No me'n sent capacitada. Es necessita un incentiu d'amor i de serenitat de què ara no dispòs.

He demanat hora al ginecòleg. Dilluns a les sis. Encara no l'hi hem dit a en F. I em preocupa la seva reacció, acostumat a ser el primer, l'únic, haurà de conformar-se a ser només el primer. M'imagín la seva cara de príncep destronat.

26-IX-1986

Els que els han vist els descriuen amb un cap rodó i pla i una cua llarga que es belluga furiosa en una dansa frenètica. Malgrat el seu aspecte més aviat ridícul, semblen molt agressius i són nombrosíssims. Milers de milions. Mai per mai cap esquadra va poder reclutar tants de guerrers. Ni combat naval va reunir en tot l'univers tanta multitud. L'atac dels invasors encara no ha començat però l'anuncia el moviment de tropes. Avancen atropellats en les tenebres per tal d'allunyar-se d'aquest mitjà massa àcid, perniciosos per a la seva salut. No tots són capaços de resistir-ho. Només els més forts s'afanyen per remuntar cap a d'altres regions menys hostils. Estret amunt, cerquen espais més

benignes que els permetin sobreviure, deixant-se arrossegar pel corrent sense haver d'esforçar-se tant com ara. La immensa majoria, però, s'arrisca debades. El nombre de baixes augmenta a mesura que passen les hores. Els que aconseguen arribar han de fer-ho trepitjant cadàvers o llevant-los del mig, per poder seguir avançant, a la desesperada. Ben possiblement la sort els serà tan contrària com a la majoria dels seus companys. Els més ferotges esperen emboscats sense deixar de moure el llarg flagell que els distingeix, preparats per l'investida final. Quan arribi el moment, només un, un de tot sol, entre tants de milions, aconseguirà la presa cobdiciada. Només a un li serà permès penetrar la nau del tresor. Caldrà que es llençi de cap per entrar-hi i, en aquest moment precís, perdrà per sempre la llarga cua que tan útil li va ser mentre feia camí... Però haurà aconseguit el seu El Dorado particular.

Allò que comença aleshores s'anomena vida i tots aquests antecedents, allà a les cavitats intrauterines —aquí, ara— anticipen moltes coses del que vindrà després i que t'esperen, quan surtis a defora, convertit en un ésser humà: competitivitat, agressivitat i risc. Encara que no t'agradi ni m'agradi a mi.

27-IX-1986

Diumenge tranquil, gairebé de tardor. L'aire és ple d'olors dolces, codonys de la infantesa. El tabac em molesta. Sembla que aquest és un símptoma inequívoc. Em succeïa també l'altre pic. He treballat molt poc avui, molt menys del que em pertoca. L'embaràs m'obliga a intensificar el ritme, necessit acabar la tesi de seguida, no tenc més re-

mei que llegir-la al gener. Però avui em persegueix la mandra i accept de grat els seus reclams.

Cerc entre els meus llibres algun que parli de l'embaràs, però no trob res. Tenc ganes de saber com altres dones han viscut aquesta meravellosa i alhora terrible metamorfosi. Gairebé per atzar fullejo un volum d'història. M'assabent que les primeres pintures de figures humanes que ens han arribat i que pertanyen a 25.000 anys abans de la nostra era són exclusivament femenines. Imatges simples, sense cap, vistes de perfil, sovint els manquen els braços i fins i tot les cames. Tenen pits prominents, natges i malucs poderosos. Sempre estan soles o acompanyades d'altres dones. Mai no hi ha homes. ¿Per què no hi ha homes? La resposta no està clara. Alguns investigadors consideren que aquesta reiterada presència femenina palesa la preeminència de la dona com a sustentadora de l'espècie durant el Paleolític Superior.

En el baix relleu del jaciment de Lausel, per exemple, es descobriren diverses imatges de dones, algunes en posició de coit o de part, i d'altres portant el corn de l'abundància. Moltes manifestacions artístiques d'aquest període es centren en la fecunditat femenina. Sembla així que es pretén ponderar el principi universal de la fertilitat, però l'obsessió per la dona i la magnificació dels seus atributs reproductius, pits i ventres protuberants, tenen a veure també, possiblement, amb la simbologia religiosa.

És probable que aquelles societats fossin matrilineals, basades en exclusiva en la relació mare-fills. Els historiadors, però, creuen —val a dir que tots gairebé són homes— que no hi ha prou arguments per afirmar-ho, perquè, per altra banda, als primitius no els preocupava la

conservació de l'espècie i practicaven l'infanticidi. Sigui com fora, la presència de la dona en les coves paleolítiques és obsessiva, la qual cosa és simptomàtica del prestigi que tenia a causa de la seva capacitat reproductora, un prestigi que l'assimila a les deesses.

28-IX-1986

El ginecòleg insinua, burleta, que hi ha molts embarassos causats per descuits. Li assegura que no és el meu cas, que em fa molta il·lusió tenir un altre fill, però que malgrat això, el fet que pugui no ser normal em treu el son. Intenta tranquil·litzar-me i em diu que de seguida que sigui factible em farà una amniocentesi mitjançant la qual es podran descartar un munt de desastres possibles. Em fa pesar: horror, quasi cinquanta-vuit quilos! I em prescriu una analítica completíssima. De seguida que tenguí els resultats, he de tornar-hi. Després la infermera em dona una llista de recomanacions impreses. La lletra de motllo és més eficaç. Les embarassades se la prenen més seriosament, em comenta. Insisteix en la importància de no passar-se de pes... La veritat és que em rebenta... Pensava aprofitar el nou estat per menjar tot el que engreixa i és tan bo: entrepans, pizzes, patates al forn, truites de patates, pastes amb salses diverses, alliolis... Tampoc puc prendre ni una gota d'alcohol... Ja no me'n recordava. Del primer pic fa catorze anys.

29-IX-1986

Ja fa més d'un mes que el meu cos viu pendent d'un altre cos en estricta sintonia interior i anirà transformant-se al mateix temps que aquest es transformi, inexorablement. El ventre voluminós, que és tan poc atractiu, és també un indicatiu clar de la pertinença. L'evident senyal d'ocupat. La marca turgent d'una nova vida intestinal.

Durant nou mesos, vuit i escaig, una subtil membrana separarà el meu cos del cos que em creix al dedins i que es metamorfosarà, metamorfosant-me.

El meu cos anirà deixant de ser un cos per ser contemplat amb gust o amb desig. Impossible agradar a ningú amb aquest aspecte cada vegada més boterut. Me n'adon, que el meu cos augmenta, desplaent als ulls de la gent, pendent només d'un ésser que encara no té ulls.

30-IX-1986